

Đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ mọi mặt cho cán bộ dân tộc thiểu số cấp xã ở Lai Châu

■ NGUYỄN NGỌC MƯỜI (*)

Xã, phường, thị trấn là đơn vị cơ sở của hệ thống chính quyền nhà nước ở địa phương. Chính quyền xã ở nước ta có vị trí to lớn trong việc quản lý trên tất cả các lĩnh vực chính trị, kinh tế - xã hội, an ninh - quốc phòng... Sự vững mạnh của chính quyền xã là nền tảng cho sự vững mạnh của hệ thống chính quyền. Chính quyền nhà nước ở cấp xã vừa là cơ quan thể hiện quyền lực của nhân dân trong xã vừa là đại diện của nhà nước đối với địa phương.

Đội ngũ cán bộ cấp xã là những người nằm trong bộ máy quản lý hành chính trực tiếp triển khai, hướng dẫn nhân dân thực hiện mọi chủ trương, đường lối của Đảng, pháp luật của nhà nước, trực tiếp lắng nghe, giải quyết hoặc kiến nghị lên chính quyền cấp trên những đề nghị, ý kiến đề nghị của nhân dân. Do đó chất lượng và hiệu quả hoạt động của đội ngũ cán bộ cấp xã có ý nghĩa hết sức quan trọng đối với hiệu lực quản lý nhà nước.

1. Tình hình cán bộ dân tộc thiểu số cấp xã hiện nay:

Trong cuộc bầu cử đại biểu HĐND các cấp (nhiệm kỳ 2004-2009) vừa qua tổng số đại biểu HĐND cấp xã bầu được: 2.095 đại biểu, trong đó đại biểu người dân tộc thiểu số là 1.802, chiếm tỷ lệ 86,01% trong tổng số đại biểu HĐND cấp xã, phường, thị trấn trong toàn tỉnh.

Toàn tỉnh có 1.815 cán bộ, công chức xã, phường, thị trấn: trong đó cán bộ là người dân tộc thiểu số là 1.342 người, chiếm tỷ lệ 73,93%, nữ 49 người chiếm tỷ lệ 2,7% cán bộ, công chức xã là người dân tộc thiểu số trong toàn tỉnh.

Đánh giá chung qua phân tích chất lượng đại biểu HĐND và cán bộ, công chức cấp xã là người dân tộc thiểu số (nhiệm kỳ 1999-

2004) so với đại biểu HĐND và cán bộ, công chức xã người dân tộc thiểu số (nhiệm kỳ 2004-2009) đã được cải thiện và nâng lên một bước rõ rệt. So với mặt bằng chung hiện nay chất lượng cán bộ, công chức xã của tỉnh còn thấp, tuổi đời cao, trình độ văn hoá cấp 1 chiếm hơn 25% và gần 70% số cán bộ, công chức xã chưa được đào tạo về chuyên môn nghiệp vụ. Xuất phát từ thực tế nêu trên, công tác đào tạo, bồi dưỡng cần được chú trọng: nâng cao trình độ văn hoá, chuyên môn nghiệp vụ và trang thiết bị một số kiến thức, kỹ năng hoạt động cho công chức cơ sở, góp phần xây dựng đội ngũ công chức cơ sở có đủ tiêu chuẩn về trình độ lý luận, chuyên môn nghiệp vụ theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 5 khoá IX. Quyết định số 03/2004/QĐ-TTg của Chính phủ và Nghị quyết 37 NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng.

2. Trình độ chuyên môn, trình độ quản lý nhà nước và phẩm chất chính trị, đạo đức của đội ngũ cán bộ chính quyền cơ sở là người dân tộc thiểu số:

Trình độ văn hoá của cán bộ người dân tộc thiểu số cấp xã so với cán bộ cấp xã chung toàn tỉnh là thấp. Văn hoá: cấp 1 chiếm trên 25%, cấp 2 chiếm 30,2%, cấp 3 chiếm 4,52% trong khi tỷ lệ cán bộ dân tộc thiểu số chiếm đa số trong xã.

Trình độ chuyên môn, nghiệp vụ là kiến thức cơ bản và không thể thiếu đối với cán bộ chính quyền cơ sở. Tuy nhiên cũng theo thống kê thì hiện nay hầu hết cán bộ chính quyền cơ sở nói chung và cán bộ chính quyền cơ sở là người dân tộc thiểu số nói riêng trong toàn tỉnh có trình độ chuyên môn chưa cao. Trong số 1.815 cán bộ chính quyền cơ sở chỉ có gần 11% số lượng cán bộ có trình độ chuyên môn.

(*) Sở Nội vụ tỉnh Lai Châu

Đối với đội ngũ cán bộ là người dân tộc thiểu số thì tỷ lệ nói trên còn thấp hơn. Trong số 1.342 cán bộ dân tộc thiểu số thì cán bộ có trình độ chuyên môn: sơ cấp chiếm 2%, trung cấp chiếm 2,59%. Như vậy là vẫn còn 69,36% cán bộ chưa qua đào tạo trình độ chuyên môn.

Quản lý hành chính nhà nước cũng là một trong những lĩnh vực quan trọng và cần thiết đối với cán bộ chính quyền cơ sở. Theo thống kê của Sở Nội vụ tính đến ngày 30-4-2005 có 2.095 đại biểu HĐND xã, phường, thị trấn. Trong đó, số người có trình độ quản lý nhà nước chỉ chiếm khoảng 7%, còn tới 93% cán bộ là người dân tộc thiểu số chưa được đào tạo, bồi dưỡng kiến thức ở lĩnh vực này. So với tỷ lệ chung của cả nước còn rất thấp.

Đại biểu HĐND là những người đại diện cho ý chí và nguyện vọng nhân dân, thay mặt nhân dân giám sát hoạt động của HĐND cùng cấp, tuy nhiên với tỷ lệ cán bộ còn hạn chế về trình độ quản lý nhà nước như trên thì khó mà phát huy được vai trò là đại biểu HĐND. Chẳng hạn, muốn giám sát hoạt động của UBND thì đại biểu HĐND ít nhất cũng phải hiểu quy trình, nội dung và mục đích của việc giám sát. Điều này làm cho HĐND ở nhiều nơi hoạt động còn mang tính chất hình thức, hiệu quả chưa cao.

Hiện nay, đội ngũ cán bộ chính quyền cơ sở nói chung và đội ngũ cán bộ chính quyền cơ sở là người dân tộc thiểu số nói riêng trong toàn tỉnh giữ được bản lĩnh chính trị vững vàng, kiên định với mục tiêu cách mạng xã hội chủ nghĩa, tin tưởng vào sự nghiệp đổi mới của Đảng.

Là một tỉnh miền núi với nhiều thành phần dân tộc khác nhau, đời sống kinh tế - xã hội còn nhiều khó khăn nhưng trong những năm qua đội ngũ cán bộ chính quyền cơ sở là người dân tộc thiểu số đã có ý thức trách nhiệm cao, nhiệt tình với công việc. Họ không chỉ thực hiện đúng chủ trương, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước mà với vai trò là người đại biểu cho nhân dân, cho dân tộc, họ đã góp phần quan trọng vào việc tuyên truyền, động viên đồng bào các dân tộc thiểu số thực hiện đúng các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Một mặt góp phần vào việc phát triển kinh tế - xã hội của đồng bào các dân tộc

thiểu số, mặt khác cũng góp phần quan trọng vào việc thực hiện thắng lợi chính sách đại đoàn kết dân tộc của Đảng và Nhà nước.

Tuy nhiên, thực tế ở nhiều nơi vẫn còn khá nhiều cán bộ có năng lực công tác kém. Do đặc thù các vùng miền núi và chính sách dân tộc do vậy cần đẩy mạnh công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, công chức này về kiến thức quản lý nhà nước, lý luận chính trị và chuyên môn nghiệp vụ để họ hiểu được, nắm bắt được tuyên truyền cho nhân dân làm giàu chính trên quê hương góp phần phát triển kinh tế chung của tỉnh.

Trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của đội ngũ cán bộ chính quyền cơ sở là người dân tộc thiểu số còn rất thấp, do vậy đã ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả hoạt động của bộ máy chính quyền cơ sở. Việc tiếp thu các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước còn nhiều hạn chế. Quản lý điều hành và thực hiện các tác nghiệp chuyên môn còn mang tính kinh nghiệm chủ nghĩa, thiếu thống nhất, bài bản. Nhiều cơ sở do trình độ cán bộ còn thấp nên xảy ra tình trạng giải quyết sai chế độ chính sách, vi phạm nguyên tắc quản lý, làm trái pháp luật, vi phạm dân chủ dẫn đến khiếu nại, khiếu kiện của nhân dân nhiều khi vượt cấp lên chính quyền cấp trên.

Cán bộ thuộc chức danh chuyên môn rất cần đến trình độ chuyên môn, nghiệp vụ nhưng công chức thuộc chức danh chuyên môn là người dân tộc thiểu số phần lớn chưa được đào tạo, vì vậy khi giải quyết các công việc cụ thể theo đúng quy định của Nhà nước thì thường lúng túng và hiệu quả chưa cao.

3. Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ dân tộc thiểu số cấp xã:

Tỉnh có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ mọi mặt cho cán bộ dân tộc thiểu số cấp xã. Phấn đấu từ nay đến năm 2007 đào tạo 150 người có trình độ trung cấp chính trị và 440 người có trình độ trung cấp chuyên môn. Đồng thời bồi dưỡng 400 người có trình độ quản lý nhà nước và 300 người có trình độ chuyên môn nghiệp vụ. Mặt khác còn bồi dưỡng kiến thức, nghiệp vụ cho 600 trưởng bản.

(Xem tiếp trang 43)

tệ nạn tham nhũng, tham ô, chúng tôi có suy nghĩ: đào tạo, giáo dục, quản lý tốt đội ngũ cán bộ cấp cơ sở cũng là một trong những biện pháp hữu hiệu ngăn chặn, đẩy lùi tệ nạn tham nhũng, tham ô. Người cán bộ cơ sở thẳng thắn, thật thà, trung thực, biết giám sát, biết quản lý, không chịu nhận hối lộ, không đưa hối lộ thì tiền của các công trình, dự án, ngân sách nhà nước đầu tư sẽ hạn chế rò rỉ, thất thoát.

Đào tạo cán bộ cơ sở là nâng cao về trình độ lý luận chính trị, nhận thức tạo cho người cán bộ cơ sở có bản lĩnh chính trị vững vàng. Kiên quyết chống tham ô, tham nhũng, ra sức thực hành tiết kiệm, có khả năng tham gia quản lý nhà nước, quản lý xã hội giúp người cán bộ cơ sở có kiến thức về nhà nước, pháp luật, có khả năng giám sát công trình xây

dựng, quản lý kinh tế và có kiến thức nghiệp vụ chuyên môn, khoa học kỹ thuật...

Thường xuyên giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức cho cán bộ cơ sở, đặc biệt nêu cao tinh thần phê bình và tự phê bình, cùng nhau nêu cao trách nhiệm bảo vệ tài sản của nhà nước, của nhân dân. Người cán bộ cơ sở thường do nhiều tác động xã hội, đặc biệt tác động ảnh hưởng về quyền lợi vật chất, bởi vậy cấp uỷ Đảng cơ sở cơ quan cấp trên phải tăng cường các biện pháp kiểm tra, giám sát, quản lý chặt chẽ các hoạt động của người cán bộ cơ sở, nhất là quản lý về thời gian công tác, quy trình, quy chế làm việc, chế độ thông tin báo cáo... đặc biệt quan tâm nhiều hơn tới việc giám sát của HĐND cấp xã và quần chúng nhân dân với đội ngũ cán bộ cơ sở. ■

Đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ mọi mặt...

(Tiếp theo trang 41)

Công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức đến năm 2010 đạt được những mục tiêu sau: 50% cán bộ chính quyền cơ sở được bồi dưỡng nghiệp vụ quản lý nhà nước (671 người); 100% cán bộ chủ chốt và thành viên UBND được đào tạo lý luận chính trị (720 người); 100% cán bộ chuyên môn có trình độ từ trung cấp trở lên, 20% cán bộ chủ chốt, thành viên UBND và các chức danh khác có trình độ trung cấp trở lên (828 người); 100% trưởng bản được bồi dưỡng nghiệp vụ (1.045 người).

4. Những giải pháp và kiến nghị:

Để thực hiện kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng nói trên cần tiến hành một số giải pháp sau:

- Nâng cao năng lực và chất lượng quản lý nhà nước về công tác đào tạo, bồi dưỡng để tăng cường chất lượng của công tác quy hoạch đào tạo phải gắn liền với sử dụng và tạo nguồn cán bộ lâu dài. Chủ yếu đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng cán bộ là người dân tộc thiểu số tại chỗ, bố trí công tác theo đúng ngành nghề đào tạo.

- Công tác quy hoạch, kế hoạch được

xây dựng từ dưới lên, dựa trên cơ sở những nhu cầu đào tạo thực tế hiện nay, hạn chế đào tạo tràn lan cán bộ không bố trí được công tác.

- Củng cố và tăng cường chất lượng hoạt động của hệ thống các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức.

- Do điều kiện tỉnh Lai Châu chưa có cơ sở đào tạo nên việc đào tạo gửi sang các tỉnh bạn vì vậy phải nghiên cứu, xây dựng cơ sở đào tạo, bồi dưỡng phù hợp với yêu cầu của tỉnh.

Lai Châu là miền núi mới được thành lập còn gặp nhiều khó khăn trong công tác phát triển kinh tế - xã hội: tỉnh đề nghị các bộ, ngành tiếp tục đầu tư, quan tâm hơn nữa, đồng thời tăng vốn đầu tư cho đồng bào dân tộc thiểu số xây dựng cầu, đường, trường, trạm... nhất là trong lĩnh vực đào tạo, bồi dưỡng cán bộ cơ sở hiện nay. Cần có chính sách ưu tiên cho cán bộ là người dân tộc thiểu số bảo đảm thu nhập, con em đồng bào các dân tộc và cán bộ là người dân tộc thiểu số được cử đi học tập đào tạo, để họ yên tâm tham gia học tập. ■